

Nyhetsbrev Nr 1

Detta är ett första nyhetsbrev för projektet GIRA, som står för Green Initiatives for Rural Areas och som är en EU-finansierad verksamhet inom Erasmus+ under 30 månader. I Sverige är det Europahuset Gävleborg som är med. Här kommer vi att presentera vad som händer under projektperioden, främst här tillsammans med övriga deltagare i Gävleborg.

Europahuset Gävleborg ingår tillsammans med fem andra länder i Europa (Nederländerna, Frankrike, Grekland, Tyskland och Polen) i projektet GIRA som startade i september 2020. Projektägare är Tyskland. Finansiär är Erasmus+. Europahuset samarbetar här hemma med Hela Sverige X-ing Gävleborg.

I Sverige har vi med representanter från Trönöbygdens ekonomiska förening, Österfärnebo sockens utvecklingsgrupp och Gläntan kursgård i Mållångsta, Alfta, samt X-ings egna vindkraftsprojekt "I med och motvind" som tillsammans med Europahuset bildar projektgruppen GIRA-Sweden.

Syfte

Samarbete kring landsbygdsutveckling i Europa under begreppet "Green Initiatives in rural Areas". Målen med projektet är att:

- utveckla nyskapande metoder för miljö/klimatinsatser i glesbygd/landsbygd
- att genom projektet sprida erfarenheter om olika typer av insatser ute i Europa
- utarbeta en digital grön handbok med konkreta exempel från alla delaktiga länder
- öka social gemenskap och förbättra levnadsvillkor i glesbygd/landsbygd

Tanken är att transnationella seminarier ska ge inspiration till deltagarna att utveckla nya insatser i sina egna aktiviteter på

miljöområdet, såsom småskaliga energialternativ och för att skapa aktivt engagemang i byar/min-dre samhällen på landsbygden.

Träffarna anordnas i alla sex länder med fyra deltagare från varje partner.

Från Gävleborg kommer de fyra deltagande organisationerna att skicka varsin deltagare till de transnationella träffarna. Europahuset Gävleborg har även sin projektledare med.

Arbetet i Gävleborg

Projektgruppen hade ett första möte i Skog den 20 oktober där projektet presenterades. Utöver det transnationella erfarenhetsutbytet och kunskapsinhämtandet mellan alla deltagande länder så är tanken att medverkande Gävleborgsorganisationer också själva ska försöka göra olika insatser för miljö- och klimatfrågor. Det kan handla om mycket små insatser av praktisk karaktär till större insatser i samverkan med andra organisationer och offentliga organ. Alla ansvarar för vad som kan vara lämpligt, både att utveckla något vidare eller starta upp något nytt.

Läget just nu

På grund av Covid-19 har det första transnationella mötet inte ägt rum än. Styrgruppen (de sex partnerländerna) ska på ett digitalt möte i december bestämma hur projektet tas vidare med verksamheten och de transnationella träffarna kommande år.

Välkomna till ett **Nyhetsbrev** om projektet **GIRA**

Europahuset Gävleborg, www.europahuset.se, redaktör: Lena Husén, lena_husen@hotmail.com

I detta första nummer presenterar vi deltagarna från svensk sida. I nästa nummer presenterar vi våra europeiska partners och vad som har hänt sedan starten.

Vi har till en början ställt några frågor till var och en av våra svenska deltagare.

1. Hur ser er organisation/ert projekt ut idag?
2. Vilka utmaningar ser ni idag för bygden eller i projektet?
3. Vad tänker ni skulle kunna vara genomförbart när det gäller "gröna initiativ" att bidra med till projektet GIRA, antingen bygga på något befintligt eller pröva något nytt/annat?
4. Vad förväntar ni er att de transnationella träffarna ska kunna ge er verksamhet?

Kursgården Gläntan

1. Vi är en kursgård inom folkrörelsevärlden. Vi driver stället mest ideellt och tar huvudsakligen emot grupper för kurser. Vår projektidé är att utveckla anläggningen miljömässigt genom bättre kretsloppstänkande och försöka få till bättre energilösningar.

2. Utmaningen är dels att få till en generationsväxling med nya ideella krafter samtidigt som vi måste skapa ekonomiska överskott för att investera i hållbarhet.

3. Vi har sedan tidigare idéer om att göra anläggningen till ett ställe där besökarna får förståelse för miljö- och klimatfrågor genom att visa praktiska lösningar för hållbara energialternativ, kompostering mm. Dessutom vill vi ta fram olika utbildningar omkring ett hållbart samhälle och erbjuda dessa till folkrörelser, kommuner m fl.

4. Att vid möten med människor från olika delar av Europa få nya idéer om hur vi kan bedriva vår verksamhet på ett klimatomänsigt bättre sätt, helt enkelt lära oss av andra. Det handlar om praktiska lösningar men kanske också hur man kan engagera lokalsamhällen omkring dess frågor.

Hela Sverige X-ing Gävleborg

1. Hela Sverige X-ing Gävleborg är en ideell förening som verkar i hela Gävleborgs län. Våra medlemmar är idag 228 föreningar, spridda i hela länet, som jobbar med olika lokala utvecklingsfrågor.
2. Nu driver Hela Sverige X-ing Gävleborg projektet "I med och motvind". Projektets mål är att erbjuda en neutral part som kan främja faktabaserad information kring varje vindkraftsparks unika förutsättningar, skapa mötesplatser och dialog mellan alla parter vid länets vindkraftsetableringar. Projektet finansieras av Energimyndigheten och pågår från september 2020 till december 2022.
3. Projektet jobbar med att det ska vara hållbar vindkraft som byggs.
4. De transnationella träffarna, i GIRA, ser vi som utbyte av information och inspiration. Möjliga tillfällen att hitta framtida samverkanspartners.

Österfärnebo sockens utvecklingsgrupp

1. Österfärnebo Utvecklingsgrupp har många projekt idag, även mindre och improviserade projekt. Exempelvis: en begagnad butik och en "Torgdag" – en utomhus veckomarknad med lokala odlade produkter, vidare ett bildningsprogram för bl. a. idrottslag och skolresor. Vi är också delägare i Gåvan, som är ett kommuncenter och kontorslokaler.

Vi har avslutat en första lokal ekonomisk analys (LEA) som syftade till att identifiera hur pengar flyter in och ut ur vårt samhälle. Vi håller på att bilda ett bygdebolag (en kooperativ ägd investeringsgrupp).

Ett LEADER-projekt pågår idag, med tre parallella mål. Mål 1 undersöker genomförbarheten för en kooperativ skola (årskurs 7–9). Mål 2 är förbättrade kollektiva transporter

inom regionen. Mål 3 är en förbättrad informationsplattform som skulle innehålla en webbplatsdesign och andra digitala kommunikationsmetoder.

2. En av de större utmaningarna är förlusten av kommunala tjänster. I början av 2000-talet stängdes Vårdcentralen så nu har vi bara begränsad tillgång till närmaste fullservicecenter 25 minuter bort. På senare tid stängde kommunen årskurs 7–9 i vår lokala skola, vilket skapar ett problem för barn och deras familjer. Dessa utmaningar får utvecklingsgruppen att försvara de tjänster som gör vår gemenskap attraktiv snarare än att skapa nya spännande verksamheter. Att kunna påvisa den ekonomiska nyttan för kommunen att investera i landsbygdsområden som vårt, snarare än att avyttra, skulle göra skillnad.

En annan utmaning som vi har som inte helt har realiserat är en bredare samhällsinvestering. Det vi gör i utvecklingsgruppen finns i en slags bubbla. Vi har tagit in nya och energiska människor för sent vilket är en positiv indikation på att människor inser frågorna och vill engagera sig, men vi kan vara ännu mer effektiva om vi kan hitta ett sätt att inkludera de som har talanger att ge men inte är 'du är inte säker på hur de passar in i de större projekten eller är oroliga för hur mycket tid som krävs.

3. Vi skulle vilja genomföra stora djärva projekt, men genomförbart kan det vara mer praktiskt att bygga på vårt befintliga kommunikationsplattformprojekt och forma det till något som kan engagera mer aktivism inom vårt samhälle med en väl kommunicerad hållbarhetsstrategi. På detta sätt kan vår påverkan ha mer bredd och livslängd.

4. Även om det finns konkreta exempel på vad vi kan göra, hoppas vi att GIRA-programmet belyser några kreativa och effektiva sätt att stärka samhället. Det skulle vara användbart att se lyckade exempel på effektiv samhällsbyggnad. De kan också vara mycket användbara för att styra våra nybildade samhällsinvesteringsföretag. På grund av friktionen mellan den lokala bygden och kommunen skulle det också vara underbart att se hur andra samhällen har hittat argument för landsbygdsutveckling riktat till skeptiska politiker.

Trönöbygden ekonomisk förening

1. Trönöbygden har följande på gång:

- Föreningen äger ett par fastigheter och just nu hanterar vi en stor ombyggnation av ICA-butikens lokaler för att öka servicen i bygden.
- Vi har gjort en lokalekonomisk analys (LEA) och håller, som en följd av den, på att ta fram en lokal utvecklingsplan (LUP). Arbetet med LUP:en har tagit lång tid, delvis beroende på att vi inväntat en ny kommunal översiktsplan (ÖP), delvis på grund av Corona-viruset.
- Det råder bostadsbrist i bygden, och vi håller på att utreda i vilken form nybyggnation av lägenheter bäst ska ske.
- Vi har skrivit en artikel i vår lokala tidning för att fånga upp intresserade deltagare till en lokal projektgrupp. Se bild på artikeln nedan.

2. En stor utmaning är andra frågor som dyker upp i bygden och behöver hanteras mer akut. Då hamnar långsiktigt arbete åt sidan och därmed de träffar vi skulle behöva ha inom projektet. Och Coronaviruset bidrar förstärkt med att vi inte kan träffas som vi skulle behöva.

3. Vi har inte kommit så långt inom projektet att vi bestämt vad vi vill bidra med. Men vi tänker oss tre områden som skulle kunna vara tänkbara:

- Energilösningar för fastigheten som inrymmer ICA-butiken (befintligt/pågående)
- Klimatsmart byggnation av lägenhetshus (ej påbörjat än)
- Lokal utvecklingsplan (LUP) med aktivt arbete kring omställning till ett hållbart lokalsamhälle. Den "vanliga" LUP:en påbörjad, men inte delen med omställning.

4. Vi förväntar oss ett ökat intresse för miljö- och klimatinsatser lokalt hos oss när vi får draghjälp av ett projekt, där man dessutom ser att det finns ett internationellt intresse. Vi förväntar oss också att få idéer och ökad kunskap från andra länders arbeten och att vi förhoppningsvis kan bidra meddetsamma.

Grön utveckling i Trönö. Och i Europa!

Trönö är nu med i projekt GIRA – Green Initiatives in Rural Areas*.

I projektet deltar sex länder, och avsikten är att det ska anordnas träffar i samtliga (beroende på hur covid-19 utvecklas). Första träffen är planerad att vara i Nederländerna, eventuellt i kombination med Tyskland, därefter Sverige, Grekland (Rhodos), Frankrike och, som avslutning, Polen.

- Projektet ska pågå i två år med syfte och mål att
- utveckla nyskapande metoder för miljö- och klimatinsatser i gles- och landsbygd
  - sprida erfarenheter om olika typer av insatser i Europa
  - utarbete en digital grön handbok med konkreta exempel från alla delaktiga länder
  - öka social gemenskap och förbättra levnadsvillkor i glesbygd/landsbygd

Tanken är att transnationella seminarier ska inspirera till att utveckla nya insatser på miljöområdet och skapa aktivt engagemang i byar och mindre samhällen på landsbygden.

Tanken är också att man ska försöka göra olika insatser för miljön och klimatet inom respektive organisation. Det kan handla om allt från mycket små praktiska insatser till större insatser i samverkan med andra organisationer. Det kan vara såväl att fortsätta med någonting som redan startats som att dra igång någonting nytt.

Är du intresserad av hållbar utveckling, miljö- och klimatfrågor? Verkar projektet intressant? Vi behöver dig i en lokal grupp som kan verka för frågorna i Trönö. Och tänka ut vad som är viktigt för oss här! Kanske du vill vara med på någon av resorna också?

Kontakta Lena Åkerlind, 070-350 80 66, eller mejla info@tronobygden.se

* Projekt GIRA finansieras av EU (Erasmus+) och projektägare är Europahaus Marienberg (Tyskland). Den svenska partnern är Europahuset Gävleborg ideell förening. Fyra lokala organisationer medverkar; Länsbyggerådet Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg, Österfärnebo sockens utvecklingsgrupp, Kursgården Gläntan och så vi, Trönöbygden ek. för.

